

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ερ. Φ.: 32

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : tmnpke@culture.gr

**ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων**
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κα Αφροδίτη Θεοπεφτάτου
2. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 393/13.10.2017 Ερώτηση με θέμα:
«Αρμοδιότητα διαχείρισης (χαρακτηρισμού και προστασίας) τόπων ιδιαίτερου φυσικού κάλλους»

Σε απάντηση της με αριθμ. Πρωτοκόλλου 393/13.10.2017 Ερώτησης της Βουλευτού κας Αφροδίτης Θεοπεφτάτου και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες μας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Ο Ν. 1469/50 στο αρθ.2 όριζε στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Θρησκευμάτων και Εθνικής Παιδείας τον χαρακτηρισμό τόπων ως τόπους ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, χρήζοντες κρατικής προστασίας, με απόφαση του Υπουργού Θρησκευμάτων και Εθνικής Παιδείας μετά από τη γνωμοδότηση της Επιτροπής του ΥΘΕΠ. Στους τόπους αυτούς όπως ορίζεται στο άρθρο1 παρ. α του ίδιου νόμου, ελέγχεται η ανέγερση, επισκευή, κατασκευή και οποιαδήποτε διαρρύθμιση οικοδομημάτων, μνημείων και κτισμάτων μεταγενεστέρων του 1830, ενώ, στην παράγραφο β του ίδιου άρθρου, ορίζεται το Υπουργείο Θρησκευμάτων και Εθνικής Παιδείας αρμόδιο για τον χαρακτηρισμό οικοδομημάτων ή μνημείων μεταγενεστέρων του 1830 ως «έργων τέχνης χρζόντων κρατικής προστασίας».

Επιπλέον, με το άρθρο 5 παρ. 1 και 2 του Ν. 1469/50 δύναται να γίνει χαρακτηρισμός από το Υπουργείο Θρησκευμάτων και Εθνικής Παιδείας ενός τόπου ως «ιστορικού τόπου» αλλά και «κτισμάτων νεωτέρων του έτους 1830 έχοντα ιστορική σπουδαιότητα» ως ιστορικά οικοδομήματα.

2. Με το Π.Δ. 161/84 (Άρθρο 1 παρ. α και β) μεταφέρονται οι αρμοδιότητες χαρακτηρισμού τόπων που παρουσιάζουν ιδιαίτερο φυσικό κάλλος, αλλά και η έγκριση ανέγερσης οικοδομημάτων σε αυτούς (με εξαίρεση τους ιστορικούς και αρχαιολογικούς χώρους) στο Υπουργείο Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος.

Στο ίδιο Π.Δ. στο Άρθρο 1 παρ. γ ορίζεται ότι και η προστασία των ιστορικών τόπων μεταφέρεται στο Υπουργείο Χωροταξίας, ενώ για τους περιορισμούς δόμησης στους ιστορικούς τόπους θα πρέπει να γνωμοδοτήσει προηγουμένως το Υπουργείο Πολιτισμού και Επιστημών.

3. Στην εγκύκλιο οδηγία για την εφαρμογή του Π.Δ. 161/84 με αριθ. Πρωτ. ΥΠΠΕ/ΓΝΟΣ/10920, του 1985 αναφέρεται: «(...)Εξακολουθούν να παραμένουν στην αρμοδιότητα του ΥΠΠΕ οι τόποι ιδιαίτερου φυσικού κάλλος που συμπίπτουν με αρχαιολογικούς χώρους ή βρίσκονται στο περιβάλλον αρχαιολογικών χώρων, αρχαίων μνημείων και ιστορικών διατηρητέων μνημείων. Στις περιπτώσεις όμως αυτές θα πρέπει, όταν

εκδίδονται αποφάσεις, να λαμβάνονται υπόψη μόνον τα σχετικά με θέματα προστασίας αρχαίων άρθρα της αρχαιολογικής νομοθεσίας (άρθρα 50 ή 52 του ΚΝ 5351/32 κλπ) και όχι ο χαρακτηρισμός του τόπου ως ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (Η. 1469/50).”

Και συνεχίζει: “Είναι ευνόητο ότι σε πολλές περιπτώσεις, για να μη δημιουργηθούν προβλήματα, από ελλείψεις ή ασαφείς κηρύξεις, θα πρέπει με τη μέριμνα των αρμοδίων Εφορειών να εισαχθούν στα Τοπικά Συμβούλια Μνημείων τροποποιήσεις υφισταμένων χαρακτηρισμών ή προτάσεις για νέους, που θα καθορίζουν με σαφήνεια τους χώρους με αρχαιολογικό ενδιαφέρον, τα μνημεία και τις ζώνες ελέγχου, ώστε να εξασφαλιστεί πλήρως η προστασία τους με μόνες τις διατάξεις της αρχαιολογικής νομοθεσίας.”

Σύμφωνα λοιπόν με την παραπάνω εγκύκλιο οδηγία όσοι τόποι ιδιαίτερου φυσικού κάλλους έχουν χαρακτηριστεί με τον Ν1469/50 και εμπεριέχουν μνημεία, εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Πολιτισμού και μάλιστα προστατεύονται με τις διατάξεις της αρχαιολογικής νομοθεσίας, δηλαδή ως αρχαιολογικοί χώροι ή και ιστορικοί τόποι ανάλογα με την χρονολόγηση των μνημείων που φέρουν. Τα παραπάνω, προφανώς, δεν αφορούν τους χαρακτηρισμούς τόπων, ως ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, που έχουν γίνει βάση άλλης νομοθεσίας, ή τοπίων φυσικού κάλλους.

4. Με τον Ν. 3028/2002 Άρθρο 2 παρ. δ «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» ως ιστορικοί τόποι νοούνται είτε εκτάσεις στην ξηρά ή στη θάλασσα ή στις λίμνες ή στους ποταμούς που αποτέλεσαν ή που υπάρχουν ενδείξεις ότι αποτέλεσαν το χώρο εξαίρετων ιστορικών ή μυθικών γεγονότων, ή εκτάσεις που περιέχουν ή στις οποίες υπάρχουν ενδείξεις ότι περιέχονται μνημεία μεταγενέστερα του 1830, είτε σύνθετα έργα του ανθρώπου και της φύσης μεταγενέστερα του 1830, τα οποία συνιστούν χαρακτηριστικούς και ομοιογενείς χώρους, που είναι δυνατόν να οριοθετηθούν τοπογραφικά, και των οποίων επιβάλλεται η προστασία λόγω της λαογραφικής, εθνολογικής, κοινωνικής, τεχνικής, αρχιτεκτονικής, βιομηχανικής ή εν γένει ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους».

Ενώ, όπως ορίζεται από τον ίδιο νόμο, στο Άρθρο 73 παρ. 10 «Πολιτιστικά αγαθά που έχουν χαρακτηριστεί ως προστατευόμενα σύμφωνα με τις διατάξεις της προϊσχύουσας νομοθεσίας προστατεύονται στο εξής κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου.(...) Έως τότε προστατεύονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου που εφαρμόζονται αναλόγως.

Συμπερασματικά, βάση της ανωτέρω νομοθεσίας, η Διεύθυνση Προστασίας και Αναστήλωσης Νεώτερων και Σύγχρονων Μνημείων έχει υποχρέωση προστασίας τόπων ιδιαίτερου φυσικού κάλλους που έχουν κηρυχθεί σύμφωνα, και μόνο, με τις διατάξεις του Ν. 1469/50, οι οποίοι εμπεριέχουν μνημεία νεώτερα του 1830. Ο τρόπος προστασίας των τόπων αυτών ορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3028/2002, κατ’ αναλογία των διατάξεων που ισχύουν για τους ιστορικούς τόπους.

Ταυτόχρονα, η Διεύθυνση Προστασίας και Αναστήλωσης Νεώτερων και Σύγχρονων Μνημείων σε συνεργασία με τις Υπηρεσίες Νεώτερων Μνημείων και Τεχνικών Έργων ανά την χώρα προχωρά στην αναοριοθέτηση όλων των ανωτέρω κηρύξεων προκειμένου να επαναπροσδιοριστούν κατά περίπτωση, σύμφωνα με την επιστημονική τεκμηρίωση και δεοντολογία, τα όρια του προστατευόμενου χώρου και το πλαίσιο προστασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντα νόμου (Ν. 3028/2002 Άρθρο 12). Ήδη, σε αυτό το πλαίσιο, έχουν υπάρξει Υπουργικές Αποφάσεις, βάσει γνωμοδοτήσεων του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων, για περιπτώσεις όπως η περιοχή της Πάργας και η νήσος Πόρος.

Επομένως, το με αρ. πρωτ ΥΠΠΟΑ / ΓΔΑΜΤΕ / ΔΠΑΝΣΜ / 299161 / 26105 / 3944 / 18.10.16 έγγραφο, αφενός δεν είναι «αβάσιμο και ανατιολόγητο» διότι βασίζεται στην νομοθεσία όπως αναλύθηκε παραπάνω, αφετέρου, δεν «αναθέτει αρμοδιότητα διαχείρισης», αλλά επισημαίνει την υποχρέωση προστασίας όπως απορρέει από το άρθρο 24 του Συντάγματος και τον νόμο «για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» Ν. 3028/2002.

Είναι επίσης προφανές ότι, στα πλαίσια προστασίας της πολιτιστικής μας κληρονομιάς μπορεί να υπάρχει συναρμοδιότητα περισσότερων του ενός Υπουργείου, όπως συμβαίνει στις περιπτώσεις χαρακτηρισμού κτηρίων ως μνημείων από το ΥΠΠΟΑ και ταυτόχρονα ως διατηρητέων από το ΥΠΕΝ, καθώς και σε περιπτώσεις οικισμών ή τμημάτων πόλεων που είναι κηρυγμένα ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία από το ΥΠΠΟΑ και ως παραδοσιακοί οικισμοί ή ιστορικά κέντρα από το ΥΠΕΝ. Το γεγονός αυτό δεν αποτελεί

«σύγχυση αρμοδιοτήτων» αλλά συναρμοδιότητα στο εξ ορισμού σύνθετο και πολυσχιδές έργο της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς που αποτελεί υποχρέωση του κράτους και ευθύνη όλων.

Η Υπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΛΥΔΙΑ ΚΟΝΙΟΡΔΟΥ

Εσωτερική Διανομή:

1. ΓΔΑΜΤΕ
2. ΔΠΑΝΣΜ

Ακριβές Αντίγραφο
Κεντρικό Πρωτόκολλο
Φλωρόπουλος Αθανάσιος